

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
080 81 80
gp@zagovornik-rs.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Podpisnik: Miha Lobnik
Izdajatelj certifikata: Republika Slovenija
Serijska št. certifikata: 5c 9c 18 4a 00 00 00 00
Datum poteka certifikata: 10.03.2026
Datum in čas podpisa: 09:50, 18.12.2023
Referenčna številka: 0700-40/2023/19

Mestna občina Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana
E-naslov: glavna.pisarna@ljubljana.si

Številka: 0700-40/2023/19
Datum: 14. 12. 2023

Zadeva: Priporočilo Zagovornika načela enakosti

Spoštovani,

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) je skladno s svojimi pristojnostmi iz 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo¹ (ZVarD) na predlog anonimnega predlagatelja (predlagatelj) vodil postopek ugotavljanja diskriminacije. Predlagateljevemu otroku s posebnimi potrebami je bila zavrnjena možnost udeležbe na dveh počitniških programih, ki sta bila sofinancirana s strani Mestne občine Ljubljana. Postopek je bil zaradi odločitve predlagatelja, da umakne predlog za obravnavo diskriminacije zoper izvajalca programov, ustavljen.

V postopku je bilo ugotovljeno, da sta izvajalca programov, pri katerih naj bi otroka sprejeli v počitniško varstvo, sprejemala tudi otroke s posebnimi potrebami. Sprejela bi tudi tega otroka, če bi za to prejela dodatna sredstva občine ali staršev. Otrok bi namreč zaradi njegove osebne okoliščine invalidnosti (Downov sindrom) potreboval spremljevalca, ki ga izvajalca programov nista mogla zagotoviti za 15 evrov dnevno, kolikor je program za vsakega otroka sofinancirala občina.

Zagovornik skladno z drugo alinejo 21. člena ZVarD Mestni občini Ljubljana priporoča, da natančneje določi, na kakšen način bodo programi počitniškega varstva, ki jih sofinancira Mestna občina Ljubljana, pod enakimi pogoji dostopni otrokom s posebnimi potrebami, zlasti da se zanje omogoči višji znesek sofinanciranja programa, ter da se otrokom, ki to potrebujejo, tudi v programih počitniškega varstva omogočijo ustrezni spremljevalci.

Vljudno vas naprošamo, da nas v 30 dneh od prejema tega dopisa obvestite o upoštevanju priporočila.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

¹ Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg

Priloga:

- Utemeljitev strokovne službe Zagovornika k priporočilu št. 0700-40/2023/19

Poslano:

- naslovniku (e-pošta)
- zbirka dok. gradiva

V vednost:

- Urad predsednice Republike Slovenije (po e-pošti: gp.uprs@predsednica-slo.si)
- Državni zbor (po e-pošti: gp@dz-rs.si)
- Državni svet (po e-pošti: gp@ds-rs.si)
- Vlada Republike Slovenije (po e-pošti: gp.gs@gov.si)
- Varuh človekovih pravic (po e-pošti: info@varuh-rs.si)

UTEMELJITEV STROKOVNE SLUŽBE ZAGOVORNIKA K PRIPOROČILU ŠT. 0700-40/2023/19

Zagovornik skladno z drugo alinejo 21. člena ZVarD Mestni občini Ljubljana priporoča, da natančneje določi, na kakšen način bodo programi počitniškega varstva, ki jih sofinancira Mestna občina Ljubljana, pod enakimi pogoji dostopni otrokom s posebnimi potrebami, zlasti da se zanje omogoči višji znesek sofinanciranja programa, ter da se otrokom, ki to potrebujejo, tudi v programih počitniškega varstva omogočijo ustrezni spremljevalci.

Zagovornik je predmetno priporočilo pripravil po obravnavi konkretnega primera na predlog anonimnega predlagatelja (predlagatelj), katerega otrok s posebnimi potrebami je bil zaradi svoje osebne okoliščine invalidnosti (Downov sindrom) zavržen na dveh počitniških programih, sofinanciranih s strani Mestne občine Ljubljana (MOL).

Predlagatelj je pojasnil, da je bil otrok vpisan v dva programa počitniškega varstva otrok in mladostnikov z aktivnostmi v času šolskih počitnic, katerih ciljna skupina so učenci od 1. do 5. razreda osnovnih šol, ki imajo stalno prebivališče na območju MOL, v primeru vključitve oseb s posebnimi potrebami pa tudi mladostniki do 18. leta starosti. Izvajalca programa sta se prijavila in bila izbrana na Javnem razpisu za sofinanciranje programov in projektov v MOL v letu 2023 s področja podpornih storitev v vzgoji in izobraževanju ter prostem času otrok (Javni razpis). Prijava je bila pravočasna in s plačilom zneska za varstvo tudi potrjena. Ob prijavi je predlagatelj oba izvajalca seznanil z otrokovo invalidnostjo ter da je pomembno, da ima stalen nadzor odrasle osebe. Oba izvajalca sta predlagatelju nato odgovorila, da otroka ne moreta sprejeti, ker nimata na voljo dovolj kadra, in predlagala doplačilo za dodatno osebo, ki bi pazila na otroka, v višini 8-10 eurov na uro, kar je predlagatelj ocenil kot previsoko.

Postopek zoper oba izvajalca je bil ustavljen zaradi umika predloga. Predlagatelj je ob umiku predloga izrazil nezadovoljstvo, ker naj bi MOL pri izvedbi javnega razpisa obveznosti glede izvedbe in zagotavljanja enakih možnosti za vse otroke prevalila na izvajalce, ter poudaril, da se starši otrok s posebnimi potrebami počutijo razočarani in nemočno, tako glede izvajanja programov počitniškega varstva kot tudi na drugih področjih.

*

Diskriminacijo opredeljuje 4. člen ZVarD, skladno s katerim pomeni diskriminacija vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničenje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti. Diskriminacija zaradi katere koli osebne okoliščine pa je prepovedana. V skladu z določbo prvega odstavka 4. člena ZVarD enako obravnavanje med drugim pomeni odsotnost posredne in neposredne diskriminacije zaradi katerekoli osebne okoliščine. Neposredna diskriminacija obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb (prvi odstavek 6. člena ZVarD, smiselno enako glede oseb z invalidnostmi drugi odstavek 3. člena ZIMI). Posredna diskriminacija pa obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb z določeno osebo okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna (drugi odstavek 6. člena ZVarD, smiselno enako glede oseb z invalidnostmi drugi odstavek 3. člena ZIMI).

ZIMI v četrtem odstavku 3. člena opredeljuje, da izraz »zagotavljanje enakih možnosti« pomeni, da so to načrtovane dejavnosti, s katerimi se omogoči, da so različni deli družbe in okolja, kot so javne službe, grajeno okolje, blago in storitve, namenjene javnosti, informacije, komunikacije ipd. dostopni vsem, predvsem invalidom. ZIMI nadalje v 8. členu ureja dostopnost do blaga in storitev, ki so na voljo javnosti, tako da prepoveduje diskriminacija zaradi invalidnosti pri dostopnosti do blaga in storitev, ki so na voljo javnosti; določa pa tudi ukrepe za odpravljanje ovir pri dostopnosti do blaga in storitev, ki so na voljo javnosti, ki jih je treba zagotoviti, razen če javnim in zasebnim subjektom, ki ponujajo blago in storitve, ki so na voljo javnosti, ne nalagajo nesorazmernega bremena; pri presoji, ali ukrep pomeni nesorazmerno breme, se upoštevajo zlasti velikost in viri javnega ali zasebnega subjekta, njegova narava, ocenjeni stroški, mogoče koristi od boljšega dostopa za invalide ter zgodovinske, kulturne, umetniške in arhitekturne vrednosti premičnin oziroma nepremičnin.

*

Zagovornik je preučil besedilo Javnega razpisa, ki v 9. točki III. poglavja določa, da dostopnost programov in projektov vsem ciljnim skupinam pod enakimi pogoji zagotavlja izvajalec programa oziroma vlagatelj. V točki C.) IV. poglavja Javnega razpisa je v 3. alineji določeno, da zaprosena vrednost sofinanciranja ne sme presegati 15,00 EUR na udeleženca programa na dan; v 4. alineji pa, da bo MOL sofinancirala program največ v višini 15,00 EUR na udeleženca programa na dan, tudi v primeru, če vlagatelj zaprosi za višji znesek sofinanciranja. Nadalje je v 7. alineji točke C.) določeno, da je sodelovanje v programu počitniškega varstva dostopno vsem otrokom in mladostnikom pod enakimi pogoji na območju MOL ter da vlagatelj lahko zahteva doplačilo staršev največ 6,00 EUR na otroka dnevno, kar je namenjeno kritju stroškov prehrane otrok in mladostnikov, vstopnin, didaktičnih materialov in/ali prevoza; morebitna druga doplačila staršev pa niso dovoljena.

V Javnem razpisu je določeno, da je sodelovanje v programu počitniškega varstva dostopno vsem otrokom in mladostnikom pod enakimi pogoji, vendar pa je po Zagovornikovi oceni takšna določba premalo konkretizirana, saj iz nje na primer ni razvidno, kako so programi počitniškega varstva, ki jih sofinancira MOL, dostopni otrokom s posebnimi potrebami, ki za udeležbo v programu potrebujejo stalen nadzor odrasle osebe oziroma spremljevalca.

Zagovornik v zvezi z zneskom sofinanciranja opozarja, da je določbo Javnega razpisa o tem, da MOL sofinancirala program največ v višini 15,00 EUR na udeleženca programa na dan, potrebno prilagoditi tako, da bo omogočala financiranje v večjem obsegu, kadar bo to za posameznega otroka zaradi njegovih posebnih potreb potrebno, pri čemer sofinanciranje udeležbe v programih počitniškega varstva za otroke s posebnimi potrebami za MOL (drugače kot za izvajalce programov) ne more in ne sme pomeniti nesorazmerne obremenitve v smislu ZIMI.

*

Glede na navedeno Zagovornik MOL priporoča, da natančneje določi, na kakšen način bodo programi počitniškega varstva, ki jih sofinancira Mestna občina Ljubljana, pod enakimi pogoji dostopni otrokom s posebnimi potrebami, zlasti da se zanje omogoči višji znesek sofinanciranja programa, ter da se otrokom, ki to potrebujejo, tudi v programih počitniškega varstva omogočijo ustrezni spremljevalci.